

Eksperts: Latvijā pērn bija viens no straujākajiem būvniecības izmaksu pieaugumiem Eiropā

Latvijā pagājušajā gadā bija viens no straujākajiem būvniecības izmaksu pieaugumiem Eiropā, ceturtdien konferencē "Būvniecības izmaksas: prakse un rekomendācijas" sacīja Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) finanšu un nodokļu eksperts Jānis Hermanis.

Viņš norādīja, ka būvniecības nozare lielā mērā ir saistīta ar kopējām tendencēm ekonomikā un šobrīd būvniecības izmaksas pakāpeniski palielinās gandrīz visā Eiropā. Tikai krīzes un ilgstošas stagnācijas periodos būvniecības izmaksas neaug.

Patlaban Latvijā ir viens no augstākajiem būvniecības apmēra indeksiem Eiropā. Ja 2015.gada būvniecības apmēru pieņem par 100, tad 2018. gadā Igaunijā indekss bija 157,5, Īrijā - 150, bet Latvijā - 126. Eiropas Savienības (ES) 28 valstu vidējais būvniecības apmēru indekss pērn bija 109,7, bet, piemēram, Vācijā - 108,7, Zviedrijā - 110,3.

Savukārt būvniecības izmaksu indekss dzīvojamajām ēkām Latvijā bija otrs augstākais ES. Rumānijā pērn indekss bija 121,6, Latvijā - 115,9, bet

Lietuvā - 112. ES 28 valstu vidējais indekss bija 106,8, Vācijā - 108,5, Zviedrijā - 109,6.

Savukārt darbaspēka izmaksu indeksi dzīvojamajām ēkām Rumānijā bija 144, Latvijā - 136,2, Bulgārijā - 127,3. ES 28 valstu vidējais darbaspēku izmaksu indekss pērn bija 106,6, Vācijā - 110,9, Zviedrijā - 107,5.

Hermanis skaidroja, ka izmaksu pieaugumam Latvijā galvenie iemesli ir konkurence par darbiniekiem ar pārējām Eiropas valstīm, cīņa ar ēnu ekonomiku, kā arī nozares virzība uz ilgtspēju - darbinieku sociālās garantijas.

Latvijā būvniecības nozare ir piedzīvojusi straujus kāpumus un kritumus. No tiem būtu nepieciešams izvairīties, plānojot pēc iespējas vienmērīgu nozares attīstību, norādīja Hermanis.

Būvniecības izmaksas aug un arī turpinās augt. Likumsakarīgi tas rada problēmas gan pasūtītājiem, gan arī būvniekiem. Pēdējos gados ir virkne projektu, kuri netiek realizēti, jo piedāvājumos iesniegtā cena pārsniedz patērētāja iespējas, konferencē sacīja Latvijas Būvuzņēmēju partnerības vadītāja Baiba Fromane.

Viņa norādīja, ka apmēram 20% būvniecības iepirkumu pēdējos gados ir pārtraukti, jo tajos vai nu nav iesniegts neviens piedāvājums, vai arī piedāvātā cena pārsniegusi patērētāju iespējas. Taču būvnieku ieskatā cena atbilst tā brīža tirgus situācijai, savukārt pasūtītāji aizbildinās ar budžeta iespējām. Rezultātā cieš abi.

Fromane arī atzīmēja, ka publiskā iepirkuma uzdevums ir noskaidrot tā brīža cenu pakalpojumam. Pasūtītāji parasti savu paredzamo cenu balsta uz tāmēm, kuras ir ar laika nobīdi - tās nav nepareizas, bet vairs neatbilst esošajai situācijai, jo ir kāda iepriekšējā perioda cenu fiksācija. Savukārt

iepirkumā piedāvātās cenas parasti prognozē to cenu, kas būs pēc trim vai pieciem gadiem, kad objekts reāli būs jābūvē.

"Tuvākajos gados cenu pieaugumu veicinās arī nozares izeja no ēnu ekonomikas. Tas ir vienīgais ceļš, kā veicināt nozares konkurētspēju un pakalpojumu pieejamību. Mēs gribam, lai visi maksā nodokļus un saņem tik, cik ir nopelnījuši, bet vienlaikus izsludinām zemākās cenas iepirkumus un spiežam būvniekus cīnīties par zemākās kvalitātes pakalpojumu un mazāku nomaksāto nodokļu apjomu," sacīja Fromane.

Viņa arī norādīja, ka patlaban Latvijā būvnieku darba samaksa ir ceturrtā zemākā Eiropā un tā neizbēgami augs, lai izlīdzinātos ar pārējām Eiropas valstīm.

Ieta

Foto: Pixabay.com

28.03.2019